

Nigeria: kronologi

9000 fKr Tidigare stenåldersfynd av en bebodd boningsplats hittas i Iwo Eleru, i sydvästra Nigeria (Falola).

ca 800 fKr Man finner de äldsta spåren av ett större, organiserat samhälle som härrör från nokfolket. Vilka bor på den centrala Josplatån århundradena kring Kristi födelse (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/1067695.stm>, Landguiden).

800-talet fKr I trakten kring Tchadsjön framträder nu staten Kanem (Landguiden).

1000-talet Kanems nilosahariska härskare antar islam (Landguiden).

1000-1500 Nu grundas centraliserade stater såsom Borno, Benin, Ife, Oya och Hausa statsstater (Falola).

1100-1400 Islam introduceras till norra Nigeria. De nilosahariska härskarna antar islam (Landguiden).

1200-talet Herdefolket fulani invandrar till hausastaterna. Fulani bildar en elit som tjänar hausakungarna. De blomstrande hausastäderna övergår till islam. Hausa blir regionens främsta handelsfolk, och deras språk sprids över hela norra Nigeria(Landguiden).

1300-1600-talet Handeln genom Sahara är framgångsrik. Man handlar med guld, slavar och andra varor från norra Nigeria genom Saharaöknen till norra delen av Afrika, Europa och Mellanöstern (Falola).

1400-talet Kanem uppslukar ett flertal småstater väster och söder om Tchadsjön, däribland Bornu. Dit flyttas nu huvudstaden i det nya riket Kanem-Bornu, då Kanem under denna tid faller samman (Falola)

1400- talet De första europeerna anländer, först portugiser och sedan briter. Med deras ankomst vidgades marknaden för den redan omfattande slavhandeln (Landguiden).

1450-1850 Kontakten från kustbandet med Europa resulterar i en storslagen förändring för de politiska, ekonomiska och sociala institutionerna i de södra Nigerianska staterna (Falola).

1650-1860 Miljontals slavar skeppas från det område som idag utgör Nigeria över Atlanten till Amerika. Vid denna tidpunkt finns det i nordvästra Nigeria fler slavar än i någon samtida modern stat med undantag för USA.(Landguiden).

1804 Början av den islamska revolutionen vilken resulterar i skapandet av det Kalifatet Sokoto i norra Nigeria. Kalifatet Sokoto expanderar religionen islam utanför den regerande eliten till Nigerias folk (Falola).

1807 Britterna förbjuder slavhandel. Trots detta fortsätter handeln i ytterligare 40 år i södra Nigeria (Landguiden)

1846 Church Mission Society (CMS) etablerar sig i Nigeria och nu sprider sig kristendomen på allvar.Från och med nu är kristendomen och islam de två dominanta religionerna i Nigeria (Falola).

1861 Britterna blockerar kusten för att stoppa slavhandeln och annekterar Lagos. Lagos är viktig för att förhindra slavhandeln och palmoljans växande betydelse (H. Wessling, Söndra och Härska 2006:203, NE, Landguiden).

1884-1885 Berlinkonferensen äger rum. Storbritannien gör anspråk på området kring floden Niger (Landguiden).

1886 Det brittiska bolaget Royal Niger Company har nu rätt att administrera och bedriva handel i norra Nigeria(Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:98).

1894 Storbritannien proklamerar södra Nigeria. (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:103).

1900 Storbritannien proklamerar nu även norra Nigeria och gör det till sitt protektorat. (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:103).

1914 Det södra och norra protektoratet slås samman. Genom ett s.k. indirekt styre sköts nu den lokala administrationen av traditionella härskare (Landguiden, NE, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 158).

1914- Det indirekta styret tillämpades olika i norr och i söder. I norr samarbetade britererna med de lokala härskarna, emirerna. Kristen mission stoppades, medan islam och traditionella värderingar främjades. Hausa erkändes som officiellt språk. I södern, däremot, var engelska det officiella språket. Även där sköttes styret av lokala kungar och hövdingar, men deras ställning undergrävdes av kristen mission och annan västerländsk påverkan (Landguiden).

1922 En del av den fd tyska kolonin Kamerun tillhör nu Nigeria under NF-mandat (<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/1067695.stm>).

1939- Efter andra världskriget börjar Storbritannien avveckla sina kolonier. Motsättningarna var nu stora i Nigeria om hur den framtida staten skulle styras och om hur författningen skulle skapa balans mellan folkgrupper och regioner. Tre partier förhandlar med den brittiska regeringen. Norra folkkongressen (NPC) vilket främst stöds av hausa och fulani, Aktionsgruppen (AG) vilket främst stöds av yoruba och Nationella medborgarrådet (NCNC) vilket är igbofolkets största parti. I den kompromiss som nås blir Nigeria en federation med parlamentariskt styre (Landguiden).

1944 Nnamdi Azikiwe upprättar partiet NCNC (the National Council of Nigerian Citizens) som snabbt blir ett inflytelserikt politiskt parti. Vilket kämpar för Nigerias självständighet från det brittiska koloniala styret (Falola).

1946 Nigeria delas in i tre regioner; norr, väst och öst (Falola).

1954 Nnamdi Azikiwe blir norra Nigerias första premiärminister (Falola).

1956 Shell-BP Development Company upptäcker oljan i Niger delat i södra Nigeria (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:181).

1957 Regionalt självstyre upprättas i öst och väst (Falola).

1958 Regionalt självstyre upprättas nu även i norr (Falola).

1960 1 okt. Nigeria blir självständigt från Storbritannien (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:158).

1963-1966 FÖRSTA REPUBLIKEN

1963 Nigeria blir republik och man ersätter drottningen med en president. Nnamdi Azikiwe - NCNCs ledare utses till president (Landguiden, NE, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:).

1960-65 Motsättningar mellan folkgrupper och regioner. Bland de tre dominerande grupperna var spänningen särskilt stark mellan muslimska hausa-fulani och de kristna igbo. Många nigerianer, särskilt i norr, ogillar att igboerna har framträdande tjänster förvaltning och näringsliv (Landguiden).

1966 15 jan. En grupp arméofficerare, av vilka de flesta igboer, iscensätter en kupp. Premiärminister Balewa dödas. Första republiken är förbi (Historia, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:172).

1966 General John Aguiyi-Ironsi kommer till makten och blir president (NE).

1966 29 juli Några officerare från norra Nigeria gör en kontrakupp som avsätter Ironsi (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:174).

1966 juli Militärledaren Yakubu Gowon tar nu makten i Nigeria (Falola & Heaton,

A History of Nigeria 2008:174).

1966-67 Folkgruppen igbo förföljds i norr och 80 000 - 100 000 dödas och nära en miljon flyr till igbofolkets ursprungsområde i östregionen (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:174).

1967 maj Emeka Ojukwu - regionens militärguvernör - utropar den östra regionen som den självständiga staten Biafra(Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:175).

1967 För att minska de etniska motsättningarna ersätter militärregeringen Nigerias tre regioner med tolv delstater. Därmed förlorar igboerna kontrollen över den nyligen upptäckta oljan i östregionen (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:176).

1967 Den federala sidans resurser större och tar snart ut sin rätt. De skär av utbrytarstatens förbindelser med havet vilket leder till att Biafra drabbas av en svältkatastrof (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:175).

1970 12 jan. Biafra kapitulerar. Då har ca 100 000 soldater och minst en miljon civila, varav de flesta barn, mist livet (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:178-180).

1970- talet Efter inbördeskriget centraliseras Nigerias styre. Återbyggnaden går snabbt p.g.a. landets enorma oljeinkomster (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:182)

1971 Nigeria går med i oljekartellen OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries) Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:264).

1975 30 juli Yakubu Gowon störtas (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:188).

1975 General Murtala Mohammed blir Nigerias president (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:188).

1976 13 feb. Murtala Mohammed mördas (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:180).

1976-1978 Generallöjtnant Olusegun Obasanjo efterträder och blir Nigerias president. Nu inleds den sedan länge utlovade återgången till demokrati. Undantagstillstånd hävs, partier tillåts på nytt och Obasanjo låter utarbeta en ny författning efter amerikansk modell (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:180).

1978 Den nya författningen efter amerikansk modell träder i kraft (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:205).

1979-1983 ANDRA REPUBLIKEN

1979 11 aug. President- och parlamentsval. Obasanjo kommer att bli den första militära ledaren som frivilligt lämnar ifrån sig makten. (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 201).

1979 1 okt. Valet är klart och Shehu Shagari har valts till Nigerias första president med verkställande makt (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 201).

1980- Allvarliga sammanstötningar mellan kristna och muslimer äger rum i norr. Motsättningarna är inte bara av religiös karaktär utan har även ekonomiska, etniska och politiska orsaker (Svanberg & Westlund, Majoritetens islam 1994:119-20).

1983 Shagari väljs om som president (Landguiden).

1983 31 dec. Shagari störtas av militären som på nytt tar makten (Falola, Violence in Nigeria 1998:55, Landguiden).

1983/84 Vid årsskiftet tar militären makten och general Muhammed Buhari blir Nigerias president. Regimen förbjuder politiska partier och fängslar politiska motståndare (Falola, Violence in Nigeria 1998:55, Landguiden).

1985 27 aug. Buhari störtas i en kupp av Ibrahim Babangida som tar makten. Den nya regeringen rättfärdigar kuppen då man menar att Buhari inte lyckats få Nigeria ekonomiskt stabilt, att han har auktoritära tendenser vilka har resulterat i ett illa sätt att hantera mänskliga rättigheter (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:216).

1985 Buhari inleder marknadsliberala reformer och utlovar på nytt en återgång till civilt styre. De etniska och religiösa motsättningarna avtar dock inte. Oron bidrar till en nedgång av ekonomin under senare delen av 1980-talet (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 221, Landguiden).

1985 Babangida utökar Nigerias antal delstater till 30 (Landguiden).

1986 Politiska beslut ökar konflikterna mellan kristna och muslimer. Detta främst i det mer muslimska dominerade norr (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 222).

1990 Den välkände författaren och politiska aktivisten Ken Saro-Wiwa som tillhör folkgruppen ogoni, upprättar rörelsen ?Movement for the Survival of the Ogoini People?. De kämpar för sina fri- och rättigheter (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008:232).

1991 Nigerias huvudstad flyttar från Lagos i Yorubaland till Abujo på mer neutral mark i landets mitt (Landguiden).

1993 TREDJE REPUBLIKEN

1993 juni Presidentval med kandiderande partier, som dock har bildats av regimen. Babangida förklarar valet ogiltigt p.g.a. oegentligheter. Enligt det halvfärdiga valresultatet skulle den muslimske yoruba-politikern Moshood Abiola ha vunnit. Det inställda valet får skarp kritik från utlandet och militärregimens ställning blir allt mer ohållbar (Landguiden).

1993 26 aug. Babangida avgår och en övergångsregering får i uppdrag att förbereda ett nytt presidentval. Ernest Shonekan leder nu övergångsregeringen (Landguiden, Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 228).

1993 17 nov. Generalen Sani Abacha avsätter övergångsregeringen. Han inför fullt militärstyre med sig själv som högste ledare (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 229).

1994 juni Abiola förklarar sig som landets president. Han grips och sätts i fängelse och går senare genom en utdragen rättegång. Detta leder till demonstrationer, strejker och protester, även i utlandet (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 232).

1994 maj Ken Saro-Wiwa och åtta andra ogonier grips och anklagas för mord (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 232).

1995 Ett kuppöversök påstås ha ägt rum vilket leder till att ett stort antal personer grips, bland dem tidigare ledaren Obasanjo (Landguiden).

1995 10 nov. Ken Saro-Wiwa och de åtta andra ogonierna avrättas efter en parodisk rättegång. Fördömandena blir massiva i omvärlden. Nigeria stängs av från Samväldet (Storbritannien och forna brittiska kolonier) och sanktioner införs (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 232, Landguiden).

1996 Abacha utökar Nigerias 30 stater till 36 (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 233).

1998 Ett parlamentsval som räknas som ett fiasko genomförs. Detta då oppositionen bojkottar valet, där samtliga fem partier som deltar har Abacha som

sin presidentkandidat (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 233).

1998 8 juni Abacha hittas avliden, troligen av en hjärtattack (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 234).

1998 Höga militärer överräcker makten till General Abdulsalami Abubakar. Han släpper nu de fångar som Abacha fängslat under sin tid som Nigerias ledare. Hundratals politiska fångar släpps, däribland den före detta presidenten Obasanjo (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 234).

1998 Efter Sani Abachas död finner man att han gömt undan en mycket stor summa pengar som tillhör Nigeria. Man hittar den ofattbara summan av 3 miljarder dollar som finns på olika bankkonton världen över. Sedan 1999 förhandlar Nigeria regering med ett flertal europeiska banker bankerna för att få tillbaka pengar. Mycket av det man får tillbaka använder man för att betala av den enorma utlandsskuld Nigeria har. (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 234).

1999- FJÄRDE REPUBLIKEN

1999 27 feb. Olusegun Obasanjo vinner presidentvalet med över 62 procent (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 235, Landguiden).

1999 29 maj Obasanjo svärs under en ceremoni in som Nigerias nya president. Nu sker ett maktskifte som sätter punkt för 15 år militärstyre som dominerats av officerare från norra Nigeria (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 235).

1999 Muslimer i norra Nigeria kräver nu att man inför strängare sharialagar. Detta resulterar i ett såväl nationellt som ett internationellt tumult (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 238).

2001 Mot slutet av året har strängare sharialagar införts i tolv delstater, dvs i större delen av norra Nigeria (Landguiden).

2003 april Obasanjos regerande parti PDP vinner egen majoritet. Obasanjo fortsätter att vara Nigerias president fram till 2007 (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 235).

2004 Våld fortsätter att skaka flera delstater och regeringen svarar med allt tuffare tag. När oroligheterna blossar upp i norr inför regeringen undantagstillstånd. Konflikterna får även återverkningar på andra håll i Nigeria där kristna och muslimer drabbas samman (Landguiden).

2006 MEND (Movement for the Emancipation of the Niger Delta) bildas och våldet trappas upp. Attacker på oljeanläggningar och kidnappningar av utländska oljearbetare leder till att oljeproduktionen minskar med en fjärdedel (Landguiden).

2007 21 april Obasanjo har suttit sina två mandatperioder och lämnar nu över makten till en annan man i partiet - Umaru Yar? Adua. Presidentskiftet blir därmed det första demokratiska maktöverlämnandet i Nigerias historia. Det civila styret och Obasanjos administration har nu varit det längsta i Nigerias historia (Falola & Heaton, A History of Nigeria 2008: 242, NE).

2008 aug. Yar? Adua säger sig åka till Mecka på en pilgrimsfärd. Det visar sig istället vara en sjukhusvisit i Saudiarabien som kan handla om en njurtransplantation (Landguiden).

2008 sept. MEND förklarar krig mot utländska oljebolag i Niger deltat, efter att armen beskjutit MEND-baser

2009 I början av året börjar MEND utsträcka sina operationer till Nigerias grannländer, däribland Ekvatorialguinea (Landguiden).

2009 maj Nu genomförs den största militära offensiven hittills mot MEND (Landguiden).

2009 juni President Yar? Adua utfärdar en amnesti som ska gälla fram till 4 oktober för rebeller (t.ex. MEND) som lägger ner vapen (Landguiden).

2009 Ledare i norr varnar nu för en extrem sekt, känd som 'talibanerna' eller Boko Haram (förbjuden utbildning). De vill förbjuda västerländsk utbildning och införa sharialagar i hela Nigeria (Landguiden).

2009 juli Boko Haram utför väpnade angrepp mot polisstationer och offentliga byggnader. Sektledaren Mohammed Yusef dör, troligen dödad av regeringsstyrkor när han gripes. Långt över 700 sektmedlemmar dör under oroligheterna (Landguiden).

2009 okt. De viktigaste rebelledarna lämnar ifrån sig sina vapen. Nu förväntar de sig förhandlingar med regeringen. De vill ha kontanter, utbildning och rehabilitering (Landguiden).

2009 okt. Förhandlingar uteblir och nu uppger myndigheterna att fler än 8000 rebeller har gett upp. Men förhandlingar fortsätter trots att många MEND-medlemmar återupptar kampen (Landguiden).

2009 nov. EU utlovar en miljard dollar till Nigeria för att "bekämpa korruption och befrämja fred". När en tredjedel ska gå till Niger deltat (NE, Landguiden).

2009 23 nov. Nu åker Yar? Adua på ännu en "pilgrimsfärd" som visar sig innebära en sjukhusvistelse till i Saudiarabien. Denna gång för hjärtproblem. Ett maktvakuum uppstår då Yar? Adua, enligt författningen, borde ha lämnat över sina befogenheter till vice presidenten Goodluck Jonathan (NE, Landguiden).

2010 Yar? Adua befinner sig fortfarande i Saudiarabien och det råder en växande osäkerhet i landet om vem som ska fatta viktiga beslut. Vicepresidenten leder regeringsmötena, men många ifrågasätter de beslut som tas under hans ledning (NE, Landguiden).

2010 12 jan Nu gör Yar? Adua sitt sista offentliga framträdande. Detta genom en telefonintervju från Saudiarabien med nyhetsbyråen BBC (NE, Landguiden).

2010 13 jan. Nu fastslår en federal domstol att vicepresidenten Jonathan ska sköta alla presidentens ärenden och plikter, trots att inget formellt överlämnande skett. Dock gäller han inte som verkställande statsöverhuvud (NE, Landguiden).

2010 jan. Nigerias skakas av oroligheter då det i Jos i centrala delen av landet, sker sammandrabbningar mellan kristna och muslimska ungdomsgäng. Minst 300 personer dör (NE, Landguiden).

2010 8 feb. Nu röstar parlamentets båda kamrar att Goodluck Jonathan ska ta över som president och överbefälhavare (NE, Landguiden).

2010 24 feb. Yar? Adua flygs till Nigeria men ingen utomstående får träffa honom (Landguiden).

2010 16 mars Jonathan avskedar hela Yar? Aduas regering trots motstånd (NE, Landguiden).

2010 6 april Jonathan svär in den nya regeringen som senaten godkänt (NE, Landguiden).

2010 5 maj Yar? Adua dör efter en lång tids sjukdom (NE, Landguiden).

2010 6 maj Goodluck Jonathan svärs in som president med uppdraget att styra Nigeria tills Yar? Aduas mandat går ut i april 2011 (NE, Landguiden).

2011 april Presidentval (NE, Landguiden).

Källor och förkortningar

Brownliw & Bowden, World in Focus- Nigeria, 2006
T. Falola & M. Heaton A History of Nigeria 2008
T. Falola Violence in Nigeria 1998
G. Åselius Krigen under kalla kriget 2007
H. Wessling, Söndra och Härska 2006
John Illife Afrika- Historien om en kontinent 1997
Svanberg & Westlund, Majoritetens islam 1994
West Africa 2002

(<http://news.bbc.co.uk/2/hi/africa/1067695.stm>
www.crisisgroup.org/niger/delta
www.landguiden.se/nigeria/ äldre historia
globalis.se/konflikter/nigeria
www.hrw.org/nigeria-and-g8-time-action
hrw.org/criminalpolitics-violence, godfathers, korruption
www.hrw.org/vol.19, No2, humanrightsimpact...
www.ne.se/nigeria/historia
www.2amnesty.se/nigeria/shells-ansvar-lika-med-noll
www.opec.org/nigeria
svd.se/nyheter/utrikes/iran-erbjuder-nigeria-karnkraft1633943.svd
www.svd.se/mostandsman-i-krismote
svd.se/...fri-efter-nio-månader-som-g
svd.se/.../deltagargerrilla-forklara-fullt-kri...
www.transparency.org/korruptionsindex
<http://www.hrw.org/en/reports/2010/08/17/everyone-s-game-0>

